Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

| | | | |
|---|---|---|---|
| Nazwa i kod przedmiotu | Język i piśmiennictwo w ujęciu historycznym - ćwiczenia, PG_00189637 | | |
| Kierunek studiów | Slawistyka (O) | | |
| Data rozpoczęcia studiów | październik 2026 r. | Rok akademicki realizacji przedmiotu | 2027/2028 |
| Poziom kształcenia | I stopnia - licencjackie | Grupa zajęć | Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów<br>Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki |
| Forma studiów | stacjonarne | Sposób realizacji | na uczelni |
| Rok studiów | 2 | Język wykładowy | polski |
| Semestr studiów | 4 | Liczba punktów ECTS | 3.0 |
| Profil kształcenia | ogólnoakademicki | Forma zaliczenia | zaliczenie |
| Jednostka prowadząca | Rektor -> Wydział Filologiczny -> Instytut Studiów Klasycznych i Slawistyki -> Zakład Slawistyki i Studiów Bałkańskich | | |
| Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców) | Odpowiedzialny za przedmiot | dr Marek Włodkowski | |
| | Prowadzący zajęcia z przedmiotu | | |

**Formy zajęć**

| Forma zajęć | Wykład | Ćwiczenia | Laboratorium | Projekt | Seminarium | RAZEM |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Liczba godzin zajęć | 0.0 | 30.0 | 0.0 | 0.0 | 0.0 | 30 |
| W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0 | | | | | | |

**Aktywność studenta i liczba godzin pracy**

| Aktywność studenta | Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów | Udział w konsultacjach | Praca własna studenta | RAZEM |
|---|---|---|---|---|
| Liczba godzin pracy studenta | 30 | 2.0 | 43.0 | 75 |

**Cel przedmiotu**

Umożliwienie połączenia wiadomości o okresie klasycznym języka Staro-cerkiewno-słowiańskiego z wiadomościami, które zdobywają w ramach Praktycznej nauki języka chorwackiego i serbskiego oraz Gramatyki opisowej języka kierunkowego.Przekazanie studentom podstawowych umiejętności badawczych z zakresu językoznawstwa diachronicznego i porównawczego.Zapoznanie studentów z elementami nauk pomocniczych względem językoznawstwa diachronicznego, takich jak paleografia, epigrafika i in.Umożliwienie praktycznego zastosowania wiedzy zdobytej w ramach zajęć z Pracy z rękopisem i starodrukiem słowiańskim.

| Efekty uczenia się przedmiotu | Efekt kierunkowy | Efekt z przedmiotu | Sposób weryfikacji i oceny efektu |
|---|---|---|---|
| | [SLAWL3_U06] Potrafi porozumiewać się w języku polskim, jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim) – wykorzystując różne kanały i techniki komunikacyjne – ze specjalistami w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa, oraz nauk o kulturze i religii | K_U06 - potrafi porozumiewać się ze specjalistami w zakresie językoznawstwa w języku polskim i językach kierunkowych, prowadząc marytoryczną dyskusję na tematy omawiane na wykładzie | [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna<br>[SU5] realizacja zadania problemowego<br>[SU6] demonstracja umiejętności praktycznych |
| | [SLAWL3_W13] Ma zaawansowaną wiedzę na temat języków słowiańskich, ich kompleksowej natury, złożoności i historycznej zmienności, a także rozpoznaje i rozumie rządzące nimi prawidłowości oraz wciąż kształtujące je zmiany. | K_W12 - ma świadomość kompleksowej natury języka oraz jego złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna<br>[SW5] realizacja zadania problemowego |
| | [SLAWL3_W12] Zna i rozumie metody analizy, interpretacji różnych wytworów kultury, typowych, charakterystycznych lub specyficznych dla kultur słowiańskich Półwyspu Bałkańskiego. | K_U03 - posiada umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie językoznawstwa diachronicznego; | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna<br>[SW5] realizacja zadania problemowego |
| | [SLAWL3_W09] Zna w zaawansowanym stopniu etniczną strukturę obszaru Słowiańszczyzny Południowej, ma zaawansowaną wiedzę na temat jej diachronicznych i synchronicznych uwarunkowań i przejawów. | K_W12 - ma świadomość kompleksowej natury języka oraz jego złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna<br>[SW5] realizacja zadania problemowego |
| | [SLAWL3_W08] Posiada wiedzę na temat specyfiki krajów południowosłowiańskich, ich historii i wzajemnych relacji oraz zna i rozumie kluczowe dylematy tożsamościowe, religijne i polityczne regionu południowosłowiańskiego, determinujące historyczne oraz współczesne relacje międzykulturowe. | K_W08 - ma wiedzę na temat języków słowiańskich, rozpoznaje i rozumie rządzące nimi prawidłowości oraz wciąż kształtujące je zmiany; | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna<br>[SW5] realizacja zadania problemowego |
| | [SLAWL3_W04] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu metody badań i analizy językoznawczej w odniesieniu do języków południowosłowiańskich. | K_W03 - ma wiedzę dotyczącą o podstawowej metodologii badawczej z zakresu językoznawstwa diachronicznego i paleografii i potrafi ją wykorzystać w dyskusji oraz w trakcie ćwiczeń | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna<br>[SW5] realizacja zadania problemowego |
| | [SLAWL3_W01] W zaawansowanym stopniu zna fakty, teorie i metody z zakresu literaturoznawstwa, językoznawstwa oraz nauk o kulturze i religii zorientowane na komunikację w języku polskim, w jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim) oraz języku wschodniosłowiańskim (rosyjskim lub ukraińskim). | K_W06 - zna podstawową terminologię z zakresu językoznawstwa diachronicznego i paleografii w języku polskim i kierunkowym; | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SW3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna<br>[SW5] realizacja zadania problemowego |
| | [SLAWL3_U03] Potrafi planować i organizować – posługując się również językiem jednym z języków południowosłowiańskich (serbskim lub chorwackim) – zarówno pracę indywidualną jak i zespołową, rozwiązując nietypowe i złożone problemy z zakresu slawistyki | K_K03 - potrafi pracować i współdziałać w grupie, przyjmując w niej różne role przy rozwiązywaniu problemów językoznawczych. | [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna<br>[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SU5] realizacja zadania problemowego |

| Efekt kierunkowy | Efekt z przedmiotu | Sposób weryfikacji i oceny efektu |
|---|---|---|
| [SLAWL3_K03] Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy filologicznej i kulturoznawczej w rozwiązywaniu dylematów społecznych oraz do zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z interpretacją faktów kulturowych | K_U04 - potrafi wyszukiwać, analizować, weryfikować, selekcjonować i użytkować informacje dotyczące zabytków piśmiennictwa obszaru Słowiańszczyzny Południowej z wykorzystaniem źródeł teoretycznych i materiałowych | [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna<br>[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SK5] realizacja zadania problemowego |
| [SLAWL3_K01] Jest świadomy stopnia osiągniętej wiedzy na temat Europy Południowo-Wschodniej oraz jej języków, a także potrafi tę wiedzę krytycznie ocenić. | K_K01 - zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności dotyczących języka kierunkowego i jego rozwoju historycznego; | [SK3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna<br>[SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SK5] realizacja zadania problemowego |
| [SLAWL3_U04] W warunkach nie zawsze przewidywalnych potrafi innowacyjnie rozwiązać zadanie, również z wykorzystaniem języka obcego, sięgając po stosowne metody i procedury. | K_U03 - posiada umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie językoznawstwa diachronicznego; | [SU3] opracowanie tekstowe/ praca pisemna<br>[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny<br>[SU5] realizacja zadania problemowego |

## Treści przedmiotu

**Problematyka ćwiczeń:**

- Nauka alfabetów słowiańskich (głagolicy kanciastej, cyrylicy) w oparciu o tablice sylabiczne.
- Porównanie tekstów modlitw w redakcji serbskiej i chorwackiej języka cerkiewnosłowiańskiego z tekstem kanonicznego języka SCS oraz współczesnym serbskim i chorwackim.
- Analiza językowa wybranych zabytków, od najstarszych do XIX w.; ćwiczenia analizy tekstów w zakresie fonetyki, morfologii, leksyki, semantyki i składni; rozpoznawanie i nazywanie procesów gramatycznych występujących w zabytkach; omawianie cech szczególnych zabytków.

## Wymagania wstępne i dodatkowe

Zaliczenie przedmiotów: *Gramatyka opisowej języka kierunkowego* i *Język staro-cerkiewno-słowiański*.

Umiejętność łączenia wiedzy z pokrewnych przedmiotów, rozumienie istoty badań dynamicznych, diachronicznych.

## Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

| Sposób oceniania (składowe) | Próg zaliczeniowy | Składowa oceny końcowej |
|---|---|---|
| kolokwium pisemne | 51.0% | 60.0% |
| aktywny udział w zajęciach | 60.0% | 40.0% |

## Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur

- teksty wybranych zabytków języka kierunkowego przewidziane do analizy językowej, dostępne w chrestomatiach (Kodeks Mariański, Ewangeliarz Miroslava, Ewangeliarz Vukana, Ojcze nasz według św. Mateusza z Kodeksu Assemaniego i starochorwackiej wersji tej modlitwy; Pozdravlenje Anjela; Bašćanska ploča, Povelja bana Kulina; Planine; Judita; Život i priključenja Dositeja Obradovića i in.) oraz:
- Ivić P. 1990: O jeziku nekadašnjem i sadašnjem, Beograd-Priština.
- Čigoja B. 1995: Najstariji srpski ćirilski natpisi (grafija, ortografija i jezik), Beograd.
- Dušanov Zakonik .Bistrički prepis. Preveo D. Bogdanović, predgovor Đ. Krstić, Beograd 1994.
- Hercigonja E. 1982: Bosančica (w:) Enciklopedija Jugoslavije II, Zagreb, s. 88-92.

**studiowana samodzielnie przez studenta:**

- Moszyński L. 1984: Wstęp do filologii słowiańskiej, Warszawa.
- Oczkowa B. 1983: Zarys historii języka serbsko-chorwackiego, Kraków.
- Oczkowa B. 2006: Chorwaci i ich język, Kraków.
- Nazor A. 2008: Knjiga o hrvatskoj glagoljici ja slovo znajući govorim..., Zagreb.

| | | |
|---|---|---|
| | Uzupełniająca lista lektur | • Brozović D. 1978: Hrvatski jezik, njegovo mjesto unutar južnoslovenskih i drugih jezika, njegove povijesne mijene kao jezika hrvatske književnosti (w:) Hrvatska književnost u evropskom kontekstu, Zagreb, s. 9-83.<br>• Bratulić J., Damjanović S.2005: Hrvatska pisana Kultura, Zagreb.<br>• Damjanović S. 2008: Jezik hrvatskih glagoljaša, Zagreb.<br>• Ivić P. 1986: Srpski narod i njegov jezik, Beograd.<br>• Fučić B. 1982: Glagoljski natpisi, Zagreb.<br>• Malić, D. 2002: Na izvorima hrvatskoga jezika, Zagreb.<br>• Kovačević J. 1964: Prvi klesari ćiriličkih natpisa na Balkanu, Glasnik zemaljskog muzeja XV-XVI, Sarajevo, s. 309-316.<br>• Milanović A. 2006: Kratka istorija srpskog književnog jezika, 2 izd., Beograd.<br>• Moguš M. 2010: Povijesna fonologia hrvatskoga jezika, Zagreb.<br>• Nazor A. 2008: Knjiga o hrvatskoj glagoljici ja slovo znajući govorim..., Zagreb. |
| | Adresy eZasobów | |
| Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania | | |
| Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu | Nie dotyczy | |

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.